

PIRÁTI

SPOLEČNÝ PROGRAM PRO KOMUNÁLNÍ VOLBY 2018

OTEVŘENÁ A MODERNÍ RADNICE **1**

Obec má být společenstvím občanů, které každému jednotlivci pomáhá prožít jeho život svobodně a naplno.

VSTŘÍC AKTIVNÍM OBČANŮM **5**

Chceme, aby správu obce zajišťoval úřad otevřený, moderní, odpovědný a vstřícný, který oceňuje a podporuje aktivitu občanů.

VEŘEJNÉ SLUŽBY SLOUŽÍ OBČANŮM **6**

Úřad schopný zajistit občanům kvalitní služby, pomoc v těžkých situacích i příležitosti ke vzdělání, sportu a kulturním zážitkům.

OTEVŘENÁ A MODERNÍ RADNICE

KVALITNÍ INFORMACE

Kvalitními informacemi umožníme obyvatelům zapojovat se do rozhodování a předcházet podezřením z nekalého jednání.

V první řadě zjistíme, zda jsou zveřejňovány všechny informace podle zákona. Tam, kde zjistíme nedostatky, zjednáme nápravu. Zajistíme, aby každý jednoduše našel, jak a kde se ptát i na co se ptali občané před ním. Umožníme snadný přístup k archivům úředních desek. Maximální množství informací (např. o dopravě, kriminalitě, životním prostředí) zveřejníme ve formě otevřených dat, aby byly dále využitelné např. pro tvorbu užitečných aplikací, vědecké výzkumy, studentské práce atd.

TRANSPARENTNÍ ROZHODOVÁNÍ

Na zasedáních všech orgánů bereme občany jako partnery, ne pouhé přísedící. K tomu jim poskytneme veškeré podklady.

O termínech zasedání zastupitelstva, výborů, komisí i jejich programu budeme informovat nejen na vývěsce, ale i elektronicky. Na zasedání těchto orgánů umožníme přístup každému občanovi.

Budeme zveřejňovat audiovizuální záznamy i detailní zápisy. Vlastní záznamy umožníme i občanům. Zápisy dostupné na stránkách samosprávy budou obsahovat i údaje o hlasování jednotlivých zastupitelů a přehledu jejich účasti. Veškeré podklady jednání zveřejníme v dostatečném časovém předstihu. Body jednání budou dostatečně konkrétní, každý s odkazem na důvodovou zprávu, případovou studii nebo téma, kterým se zabývá (předchozí body zasedání, aktuální problémy apod.)

Budeme prosazovat zastoupení odborné veřejnosti i klíčových místních organizací a spolků v komisích, které pomáhají připravovat návrhy pro zastupitelstvo nebo kontrolují činnost zastupitelstva a rady.

PRŮHLEDNÉ HOSPODAŘENÍ S MAJETKEM

Zabráníme nevýhodným prodejům, o kterých se veřejnost dozví, až když už je pozdě.

Přehled veškerého majetku zveřejníme na stránkách obce včetně jeho popisu a využití. O případném prodeji majetku a způsobu prodeje budeme informovat s předstihem a nikoli pouhým "vyvěšením na úřední desku", ale s maximálním využitím různých informačních kanálů (např. pomocí regionálních médií, tv a rozhlasových stanic, radničních novin, sociálních sítí...). Budeme vždy preferovat způsoby prodeje, které umožní nabídky širokému spektru uchazečů.

VYROVNANÝ ROZPOČET

Rozpočty v našem podání budou hospodárné, odůvodněné a informace o nich široce přístupné.

Rozpočet vždy srozumitelně zdůvodníme. Zveřejníme závěrečné účty i zprávy o přezkoumání hospodaření. S předstihem informujeme o plánovaných větších investicích. Vytvoříme rezervu pro nenadálé situace. Schodkové rozpočty budeme vytvářet jen v případě významných finančně náročných investic. Dlouhodobě musí být rozpočet vyrovnaný. Připravíme a zveřejníme plán snižování nákladů na chod úřadu i případného oddlužení. O hospodaření s majetkem budeme informovat formou rozklikávacích rozpočtů s údaji o průběžném čerpání i odkazy na registr smluv. Data si bude kdokoli moci stáhnout k dalšímu využití.

VEŘEJNÉ ZAKÁZKY

Transparentním řízením přilákáme více zájemců. Snižíme ceny a zvýšíme kvalitu.

- Celou zadávací dokumentaci zveřejníme dostatečně dlouhou dobu předem na Internetu. Stejným způsobem zveřejníme i další informace o veřejné zakázce. O výběrovém řízení se tak dozví dostatek dodavatelů a nestane se, že se přihlásí jen firma, které dal příslušný úředník vědět.
- Zadávat zakázky přímo bez soutěže budeme pouze výjimečně. Výběrová řízení na služby s velkým počtem poskytovatelů uskutečníme formou internetové aukce. Urychlíme tak výběrová řízení a každý občan bude mít přehled, kdo a za kolik měl o zakázku zájem. Zakázky zadávané v režimu zjednodušeného podlimitního řízení a zakázky malého rozsahu budeme nad rámec zákona zveřejňovat vždy i ve Věstníku veřejných zakázek.
- Nebudeme zakázky zveřejňovat v období svátků a prázdnin, nebudeme používat co nejkratší lhůty pro podání nabídek. Požadavky na zakázku stanovíme přiměřeně její složitosti a velikosti, aby nedocházelo ke zbytečnému omezení počtu soutěžících.
- Zadávací řízení budeme administrovat především v rámci příslušných odborů radnic a podle jasných a veřejně dostupných pravidel, která vymezují osobní odpovědnost.
- Soutěžit umožníme jen těm, kteří zveřejňují koncové vlastníky.
- Závaznými standardy snížíme rizika manipulovaných soutěží.
- Budeme dbát na kvalitu projektové dokumentace.
- Odkaz na profil zadavatele zveřejníme na stránce povinně zveřejňovaných informací.
- Ve smlouvách si pojistíme, že obec nebude platit dodatečné náklady.

GRANTY A DOTACE

Průhledným dotačním procesem pozitivně ovlivníme počet a kvalitu zájemců, zabráníme "malým domům" a zajistíme rovný přístup ke všem žadatelům.

- Informace o dotacích budeme publikovat uživatelsky dostupně. Zveřejníme údaje o úspěšných i neúspěšných žadatelích.
- Veškeré výsledky dotačních řízení jasně zdůvodníme.

TRANSPARENTNÍ SPOLEČNOSTI

Zajistíme, aby společnosti samospráv ovládali odborníci, ne politici. Znemožníme neprůhledné hospodaření i vyvádění majetku.

- Stejná pravidla pro zveřejňování jako pro obec se musejí vztahovat na obcí zřizované organizace, obecní příspěvkové organizace a obchodní organizace, které obec ovládá. Budeme trvat na tom, aby se společnosti řídily pravidly pro [transparentní organizace](#).
- Stanovíme závazná pravidla pro nominace i odměňování osob pověřených k výkonu činností v orgánech společností. V řídicích orgánech nebudou figurovat politici. Změny stanov společností umožníme pouze zastupitelstvem. Omezíme možnost zakládání dceřinných společností i kupování dalších.

ÚZEMNÍ PLÁN

Umožníme občanům prosazovat právo na kvalitní životní prostředí i ovlivňovat podobu okolí svého domova.

V minulém období jsme dodrželi slovo a např. v Praze zveřejnili [návrhy územního plánu](#). Návrhy rozvoje plánů, související dokumentaci i současný stav budeme zveřejňovat tak, aby byly přehledné, rychle dostupné a umožňovali participaci občanů.

ÚČAST NA ROZHODOVÁNÍ

Zvýšíme sounáležitost obyvatel s místem, kde žijí, získáme zpětnou vazbu a budeme hledat konsenzuální řešení.

Podpoříme zapojování občanů do rozhodování. Připravíme participativní rozpočty a necháme veřejnost skutečně rozhodovat o podobě veřejného prostoru. Budeme iniciovat pravidelná formální i neformální setkání s občany a pečlivě se zabývat veškerými podněty, peticemi a návrhy. Podpoříme místní referenda u sporných otázek s výjimečnou důležitostí a dlouhodobými důsledky. Podpoříme komunikaci mezi sousedícími samosprávami a jejich obyvateli, aby se problémy neřešily izolovaně.

RADNIČNÍ MÉDIA

Otevřeme radniční média a jejich kvalitou podpoříme skutečnou názorovou pluralitu a otevřenou diskuzi v obci.

Radniční noviny, ale i další komunikační kanály samospráv, by měly splňovat základní principy obvyklé pro veřejná média. Zasadíme se o zveřejňování alternativních názorů oproti vedení radnice. Pro vydávání a tvorbu obsahu médií přijmeme vnitřní pravidla (Statut novin a etický kodex), která zaručují kontrolu tvorby obsahu pomocí redakční rady, přístup zastupitelů do médií včetně opozičních, stanovují konečnou odpovědnost za obsah médií a vylučují z rozhodování o obsahu exekutivu MČ.

NEKALÉ JEDNÁNÍ A STŘET ZÁJMŮ

Zmenšíme rizika, že zastupitelé a úředníci budou jednat k vlastnímu a nikoli veřejnému prospěchu.

Umožníme anonymní oznamování nekalého jednání na radnici. Prosadíme etické kodexy pro zastupitele i úředníky upravující nad rámec zákona pravidla pro střet zájmů i poskytování informací.

SVOBODNÝ SOFTWARE A FORMÁTY

Zajistíme přechod úřadů na svobodný software kdekoliv je to možné. Svobodný software bude rozšířen i do škol, nemocnic a dalších organizací zřizovaných obcí.

V dnešní době existuje řada počítačových programů, které jsou dostupné zdarma a zvládnou stejné funkce jako zavedené komerční programy. Přesto řada úřadů utrácí obrovské peníze za komerční programy. Kromě toho, že je [svobodný software](#) dostupný zdarma, lze také studovat jeho zdrojový kód, takže do programu nelze schovat zlomyslné funkce, které mohou ohrozit bezpečnost osobních údajů občanů nebo umožňují manipulace („losovačka“ u veřejných zakázek). Svobodný software má také výhody při vyučování, a proto podporujeme jeho rozšíření do škol. Pro dlouhodobou úsporu nákladů se zavazujeme používat svobodný software všude tam, kde je to možné.

OHLEDY K ŽIVOTNÍMU PROSTŘEDÍ

Chceme investovat do vývoje a nasazení nových technologických řešení, která sníží spotřebu elektrické energie. Zaměříme se na úspory, obnovitelné zdroje a využití nových technologií. Konkrétní řešení je třeba vybírat v závislosti na místních podmínkách a v souladu se zájmy občanů.

Obec bude v každém případě upřednostňovat život svých občanů před zájmy těžařských společností. V případě těžby nebo velkých staveb na území obce považujeme za nezbytné místní referendum. Obec musí být občanům oporou a chránit jejich zájmy.

Zasadíme se o skutečně nezávislé posouzení projektů s účastí samosprávních celků. Nepovažujeme za správné, když při projednávání některých projektů s dopadem na životní prostředí vystupuje obvod obce nebo obec zároveň v roli investora a zároveň v roli posuzujícího úřadu. V takových případech je potřeba nezávislé posouzení jiným kompetentním úřadem. Hlavním hlediskem pro posuzování průmyslových podniků by mělo být použití nejlepší dostupné technologie.

Zohledníme doporučení, vyjádření a upozornění neziskového sektoru a místních sdružení k projektům s dopadem na životní prostředí. Nezisková sdružení a ekologické iniciativy poskytují zpravidla bezplatně odborný oponentní názor a poukazují na chyby, ke kterým dochází. Tento pohled přináší nové informace a zapojuje občany do rozhodování, proto umožníme spolkům účast na řízení a budeme k jejich názoru při rozhodování přihlížet. Takto máme větší šanci vyloučit chyby v rozhodování způsobené tzv. profesionální slepotou.

Budeme prosazovat rozumnou a střídou urbanizaci obcí, která nebude představovat zbytečnou zátěž pro životní prostředí, zejména ovzduší a krajinu. Prosazujeme, aby nové stavby kreativně využívaly opuštěné plochy („brownfields“) a aby měla v městech před průmyslovými skladišti přednost moderní architektura a kultura. Rozhodovací a dozorčí činnost města se musí soustředit hlavně na velké projekty. Lidé by měli mít možnost aktivně se zapojit do projednávání otázek týkajících se územního plánování, krajiny a životního prostředí a také vyvolat o těchto otázkách referendum.

Nebudeme svítit pánu bohu do oken. Naším cílem je úprava osvětlení tak, aby opravdu plnilo svůj účel. Špatně navržené osvětlení zvyšuje finanční náklady, protože zbytečně spotřebovává energii. Vedle toho může mít nadměrné osvětlení i špatný vliv na zdravý spánek obyvatel. Pokud se nám podaří zavést kvalitní a cílené osvětlení, třeba pak naše děti uvidí ta malá světélka, která se nazývají hvězdy.

VSTŘÍC AKTIVNÍM OBČANŮM

MÍSTNÍ REFERENDUM A OBČANSKÁ INICIATIVA

Současný zákon o obecním referendu má mnoho problémů (kvórum počítané z účasti nikoliv většinových hlasů, neslučitelnost komisí, přísné podmínky pro vyhlášení). Na sněmovní úrovni usilujeme o jeho reformu. Na obecní úrovni budeme vyhovovat návrhům na vyhlášení referenda i v případě menšího počtu podpisů v petici, než jaký zákon požaduje. V hlasováních o zásadních otázkách podporujeme vyhlášení referenda zastupitelstvem, kde bude zpracován kvalitní oponentní posudek odpůrci.

POZORNOST PETICÍM A STÍŽNOSTEM OBČANŮ

Zavazujeme se, že všichni naši zástupci obce se budou zabývat všemi peticemi a stížnostmi. Tímto způsobem bychom rádi ukázali zaběhnutým stranám, že všechny výtky občanů je nutno řešit. Není podstatné, zda petice budou organizovány na papíře či elektronicky, zastupitel by se jim měl věnovat a podporovat vyhlášení referenda, pokud jde o důležitou otázku a je to k vyřešení petice nebo iniciativy nezbytné.

ELEKTRONICKÝ SYSTÉM PRO ZPĚTNOU VAZBU A VEŘEJNOU DISKUSI

Vedle běžného osobního setkání voliče se zastupitelem preferujeme i další formy komunikace a předávání zpětné vazby. Chceme spolupracovat se státními orgány, abychom společně vytvořili elektronický systém, kde budou podněty občanů řešeny a zkušenosti mezi obci sdíleny. Vedle toho zde bude umožněna veřejná neanonymní diskuse o návrzích, které jsou předloženy obecním orgánům.

PODPORA ČINNOSTI SPOLKŮ

Spolky a iniciativy vytvářejí hodnoty, které nejsou v tržním prostředí plně ocenitelné penězi. Obce mají řadu prostorů, které nejsou celý den využity a měly by být k dispozici aktivním občanům a spolkům. Podporujeme představu „inkubátoru“ pro nové spolky. Vznikajícím občansky prospěšným spolkům a iniciativám nabídneme bezplatně prostory, kde se lidé mohou scházet a mají dostatečné technické zázemí.

PODPORA MÍSTNÍHO PODNIKÁNÍ

Budeme usilovat o kvalitní podnikatelské prostředí v obcích tak, aby nebyla svévolně mařena aktivita místních občanů a firem. Podporu místního podnikání, transparentnost a otevřenost ve vztazích obce, občanů a podnikajících subjektů považujeme za základ ekonomického rozvoje obcí a regionů. Upřednostňujeme drobné lokální obchodníky v obci před nadnárodními obchodními řetězci.

VEŘEJNÉ SLUŽBY SLOUŽÍ OBČANŮM

KVALITNÍ VEŘEJNÉ SLUŽBY

- **Veřejné služby tu nejsou pro zisk, ale v zájmu občanů.**

Poskytování kvalitních veřejných služeb je hlavním cílem územní samosprávy. Šetření, které má za důsledek zavírání místních škol, pošt, knihoven či zanedbání silnic a jiné infrastruktury chápeme jako důsledek špatného hospodaření. Námi navrhované otevřené hospodaření přinese úspory, které umožní dlouhodobě dotovat i neziskové, přitom prospěšné služby a jejich rozvoj.

- **Stavíme se proti nadbytečnému sledování občanů v případech, kde to není opodstatněné.**

Nesouhlasíme s nadměrným použitím bezpečnostních kamer, čipových karet a podobných nástrojů, zneužitelných pro sledování. Normální člověk má jen velmi málo možností, jak používat veřejné služby bez sledování. Místa, kde se vyskytují kamery, musí být označena. Kamery mají opodstatnění jen na některých místech (bankomaty, zlatnictví, nebezpečná místa). Jinde občany obtěžují, aniž by přispívaly k objasňování zločinů. Sledovací systémy podrobíme kontrole veřejnosti.

PŘÍVĚTIVÉ ZDRAVOTNÍ A SOCIÁLNÍ SLUŽBY

- **Stejně jako pro kvalitní zdravotní péči nestačí vždy jen pobyt v nemocnici, pro kvalitní sociální péči o seniory nestačí domov důchodců. Při poskytování péče podporujeme osobní přístup.**

Současný přístup zdravotnických a sociálních zařízení ke klientům je v některých případech neosobní. V řadě případů stav klienta umožňuje, aby nebyl zavřený v nemocnici nebo v domově důchodců, ale není k dispozici podpora pro takovou péči. Proto jsme pro to, aby se při plánování zdravotní a sociální péče obce brala v úvahu vedle klasických porodnic také centra aktivního porodu, vedle domovů důchodců pomocné pečovatelské služby a vedle nemocniční péče i domácí ošetřování, kdykoliv mají lidé o takové služby zájem.

- **Obec by měla prosazovat rovné zacházení a aktivně předcházet sociálnímu vyloučení.**

Pro zajištění rovnoprávnosti je potřeba dlouhodobé řešení, nikoliv nařízení a kvóty. Podporujeme dlouhodobé nástroje, které odstraňují sociální vyloučení (vzdělání, komunitní centra, důsledné potírání trestné činnosti).

- **Klíčové jsou zejména kvalitní a všeobecně dostupné veřejné služby.**

Kvalitní veřejné služby vytvářejí dobré prostředí pro založení rodiny a výchovu dětí pro všechny bez rozdílu (dostupnosti vzdělání, podpora jeslí a školek, volnočasové aktivity atp.). Všeobecná a rovná dostupnost veřejných služeb pro rodinu a vzdělání brání propadu sociálně slabých do vyloučení ze společnosti a přenosu vyloučení na další generace. Dostupnost veřejných služeb ale podpoří i zakládání rodin lidmi, kteří nejsou ohroženi sociálním vyloučením. Podpora zakládání rodin rovněž povede k posílení demografické struktury celé společnosti.

LEPŠÍ DOPRAVNÍ OBSLUŽNOST

- **Financování veřejné dopravy a výstavby dopravní infrastruktury se musí dostat pod veřejnou kontrolu.**

Všechny dopravní organizace spadající pod obec musí fungovat transparentně. Jsme proti

monopolu na objednávání dopravní obsluhy, naopak podporujeme soutěž mezi poskytovateli. Veřejné zakázky musí být vypisovány tak, aby se soutěže mohlo účastnit co nejvíce firem. Veškeré smlouvy a dokumentace musí být ke kontrole na Internetu.

- **Piráti podporují svobodnou volbu způsobu přepravy. Proto je potřeba, aby se s cyklisty a chodci počítalo už při plánování dopravní sítě a staveb.**

Nechceme nutit lidi k tomu, aby využívali určitý způsob přepravy. Naopak jim chceme otevřít řadu možností, ze kterých si budou moci vybrat. Proto je potřeba s cyklisty a chodci počítat už při plánování dopravních staveb. U stávajících silnic je potřeba vyřešit krizová místa tak, aby cyklotrasy náhle nekončily.

- **Piráti prosazují propojování jednotlivých složek veřejné dopravy, tedy propojení dopravy autobusové, vlakové a obecní hromadné. Musí probíhat na principu otevřených standardů a nemá končit na hranici obce.**

Chceme dosáhnout stavu, kdy si člověk při nástupu do místního autobusu bude moci koupit lístek, který mu vydrží až do centra velkého města, a to i v případě, že během cesty využije vlak. Propojování dopravních systémů není rozumné zavádět pomocí velikášských projektů typu Opencard. Lepší je nabídnout jednotlivým přepravcům otevřený systém, ke kterému se mohou přidat.

KVALITNÍ ŠKOLY

- **Piráti chápou vzdělávání jako nástroj pro osobní rozvoj, nejen pro získání práce.**

Vzdělání nelze chápat jednostranně ani jako zájem společnosti, ani jako osobní zájem a investici jedince a jeho rodiny. Nepovažujeme za správnou tezi, že by školy měly zejména připravovat studenty na trh práce. Vzdělávání má podporovat a rozvíjet samostatné a svobodné myšlení a právo na něj mají všichni občané. Školy by se měly studenty snažit zaujmout, aby si k oboru vytvořili dobrý vztah; jde hlavně o řemesla obecně, která dnes stojí spíše v pozadí zájmu politiků (tesař, zlatník, kovář, klempíř atd.).

- **Škola je jedním z nejdůležitějších míst obce. Usnadníme dětem dopravu do škol a zachováme školy i v menších obci.**

Zejména v obcích a malých obcích chceme podporovat tradici školy jako centra kultury, neformálního setkávání a celoživotního vzdělávání. Chceme zabránit hrozícímu rušení malých základních škol, což by vedlo jak k další zátěži pro rodiče a děti, tak pravděpodobně i ke snížení dostupnosti kultury a vzdělávání v obci pro všechny její obyvatele. Piráti chtějí ulehčit problematickou situaci s dopravou dětí do škol a školek, neboli omezit vznikající rizika, jako jsou chybějící přechody, nenavazující doprava žáků do škol, apod. Dítě ve školním věku by nemělo být rodině na obtíž.

- **Ředitelé škol mají mít možnost efektivně rozhodovat o vývoji školy.**

Chceme zvýšit možnosti ředitelů v ohledech rozhodování o budoucím vývoji škol, jak po finanční, tak po provozní stránce. Vedení školy by například mělo mít možnost plánovat v delším horizontu než je jeden rok nebo vytvářet finanční rezervy, které budou použity v souladu s dlouhodobou koncepcí školy. Do přípravy a projednávání těchto dokumentů by měli být zapojeni i starší žáci a veřejnost. Zároveň zavedeme do škol transparentní hospodaření a informační systém, který umožní zapojení všech, kteří mají na chodu školy zájem, a okamžitou kontrolu provedených rozhodnutí.

- **Podporujeme zavádění demokratických principů na úrovni škol.**

Co školu trápí, ví nejlépe škola sama. Chceme posílit zapojení učitelů, rodičů a žáků do rozhodování a plánování škol, a to formou samosprávných orgánů. Podmínkou pro správná rozhodování jsou kvalitní informace. Škola musí pružně reagovat na podněty a informovat všechny zúčastněné. Proto je nutné dodržovat pravidla otevřeného hospodaření a jednání ([Transparentní organizace](#)). Výměnu informací mezi školou, žáky a rodiči zajistí elektronický systém postavený na svobodném softwaru, aby náklady na komunikaci byly co nejlevnější a komunikace přehledná a efektivní.

- **Obec je připravena v územním plánování a dalších činnostech vyhradit pozemky a jinak pomoci veřejným vysokým školám, výzkumným ústavům a jiným vědeckým pracovištím.**

Věda a výzkum jsou klíčovými body programu Pirátů a jejich podporu je třeba zohlednit i na obecní úrovni. Pokud veřejná vysoká škola potřebuje vybudovat nový kampus pro studenty nebo zřídit moderní laboratoře, obec by jí měla vyjít vstříc a pamatovat na tyto potřeby při schvalování zásad územního rozvoje a v přidělování dotací.

KULTURA A SPORT

- **Chceme významně podporovat veřejné knihovny, galerie a muzea**

Tomáš Garrigue Masaryk prosadil za první republiky zákon, který každé obci uložil otevřít knihovnu. Učinil tak, aby měl každý občan skutečně otevřený přístup k informacím: novým znalostem a novým myšlenkám. To byl politik, který pro svou zemi plánoval budoucnost... První republika byla doba rozmachu knihoven; v současné době je trend opačný, od roku 2004 bylo zrušeno asi 300 knihoven.

Proč s tím něco neudělat? Pirátská strana podporuje místní knihovny, které by měly každému čtenáři zprostředkovat jakoukoliv knihu a měly by být zapojeny do celostátního projektu digitalizace kulturního bohatství. Do budoucna je pochopitelně třeba knihovny modernizovat, aby zajistily každému přístup k informacím. Podobně je třeba klást důraz na aktualizaci muzeí a galerií, aby nadále mohly plnit svou důležitou funkci, a vzbuzovaly v návštěvnicích touhu po dalším poznání.

- **Upřednostňujeme materiální podporu před finanční.**

Poskytování finančních dotací nepovažujeme za hlavní způsob veřejné podpory. Finanční dotace by v každém případě měly být poskytovány jen [transparentním organizacím](#). Příkladem vhodné nefinanční podpory mohou být veřejné prostory a zázemí pro činnost uměleckých souborů, turistických a sportovních oddílů, zájmových kroužků a dalších. Kultura a sport přináší mnoho výhod, které obchodní domy nemohou nabídnout, a měly by být občanům blízko. Proto by se místa vhodná pro kulturní využití v centru obcí neměla přeměňovat v komerční centra, ale měla by být v zásadách územního rozvoje vyhrazena právě pro kulturu a sport.

- **V oblasti kultury a sportu upřednostňujeme podporu amatérských organizací před komerčními. O možnostech veřejné podpory by měli být lidé přehledně informováni, aby k ní měli rovný přístup.**

Je zbytečné podporovat subjekty, které samy o sobě prosperují a jsou komerčně úspěšné, jako profesionální sportovní kluby a profesionální kapely. Naopak chceme podporovat komunitní projekty a vytvořit tak podmínky pro volnočasové aktivity. Ve všech obcích by měl fungovat informační systém, který vyhodnotí zájem lidí o volnočasové aktivity a naopak jim poskytne informace o již existujících možnostech. Je třeba pružně reagovat na skutečné potřeby a zájmy občanů.

- **Zavedeme architektonické soutěže jako standard.**

Architektonické soutěže pro veřejné stavby jsou na západ od našich hranic běžné. Vítěz architektonické soutěže bude navíc svůj projekt hlídat od začátku do konce. Mohou tak vzniknout nové architektonické skvosty. Chceme, aby budovy veřejných institucí měly také architektonickou kvalitu.

- **Je třeba udržovat kulturní a přírodní památky, které jsou bohatstvím obce, zpřístupňovat je veřejnosti a informovat o nich.**

Chceme budovat naučné stezky a cyklostezky, protože samotné památky bez vhodného přístupu k nim nestačí. Pro informování turistů má sloužit přehledný web obce. Dostupné informace v držení obce (archivní fotografie, texty) by měly být poskytnuty projektům, jako je encyklopedie Wikipedie, které svou činností zlepšují informovanost o obci.